

prej pisca prosi, da dotične stavke spremeni. Če pisec tega noče storiti, Keli ne igra. Ko mu je nek njegov znanec rekel, da radi tega vendar trpi škodo, mu je odvrnil: »So še večje dobrine kakor denarna korist.« Pač živo krščanstvo! — V Münchenu na Bavarskem je delavsko združenje sprejelo resolucijo, v kateri pravi, da v njegovih organizacijah, pri njegovih manifestacijah in nastopih nimajo mesta ženske in dekleta, ki niso zadosti dostojno oblečene. Tudi čisto prav!

Novejše spreobrnitve. Na Angleškem je pred kratkem prestopila v katoliško Cerkev pisateljica Smith. Pri tej priliki so angleški listi povdarili, da je v zadnjih letih prestopila na Angleškem v katoliško Cerkev sedem znamenitejših pisateljev. Dejstvo, ki mnogo govori! — Na Švedskem je prestopil v katoliško Cerkev protestantski pastor Nilo Gustav Beskov. Ta prestop je vzbudil ogromno pozornost, ker so na Švedskem prestopi zelo redki in je to še le drugi pastor, ki je napravil ta korak.

Usoden pojav. Eden najžalostnejših pojavov novejše, predvsem poveljne dobe je ločitev zakonov. Žalosten, usoden je ta pojav, ker se z družino trga in uničuje toliko dobrega med človeštvom in je družinsko življenje navadno kazalec, ki kaže, kako visoko stoji npravo, posebno krščansko življenje med ljudmi. Najbolj žalostno vlogo pri tej stvari igrajo Zedinjene države v Ameriki in pa boljševiška Rusija. Tako je bilo v Ameriki leta 1927 175.449 ločitev zakonov, to je 152 na stotisoč prebivalcev; v Rusiji pa 116.586, to je 166 na stotisoč prebivalcev. V Leningradu je bilo v prvih petih mesecih leta 1927 7255 ločitev zakonov, sklenjenih pa je bilo 9681. Jako blizu teh dveh dežel pa koraka Avstrija. Se ni čuditi, če se pomisli, kaj se tam od gotove strani dela zoper versko prepričanje in versko življenje.

NOVICE

Mohorjeva družba je to leto v lavantinski škofiji lepo napredovala: 989 udov ima več nego lansko leto, tako da šteje lavantinska škofija sedaj že skoro 23.000 mohorjanov; na vsakih 26 prebivalcev pride en mohorjan. (V ljubljanski škofiji pa na vsakih 20.) Za naslednje leto 1931 bo izdala Mohorjeva družba kar šest knjig: Koledar, Večernice, Zgodovino slovenskega naroda (9. zvezek), Življenje svetnikov (7. zvezek), knjigo o zajedavcih in naših sadnih rastlinah in knjigo o materi. In vseh šest knjig za 20 Din, tako da pride na knjigo dobre 3 Din. To se gotovo izplača vsaki hiši in lahko rečemo: kdor le enkrat pristopi Mohorjevi družbi, ta jo bo težko zopet zapustil. Obratno: vsako leto bo z veseljem pričakoval dne, ko bo dobil knjige v roke. Še bolj se jih bo pa veselila njegova družina. Naročniki »Slovenskega Gospodarja« so itak po veliki večini že vpisani v Mohorjevo družbo; če kdo še ni, naj to stori čimprej v trdnem prepričanju, da bo tega svojega koraka vesel, ko bodo knjige

prišle. Mohorjani! Pokažite Mohorjeve knjige tudi tistim, ki jih še nimajo! — Marsikdo bi jih naročil, če bi ga kdo pravočasno opozoril. Najboljši dokaz, kako priljubljene so Mohorjeve knjige, je to, da ima Družba letos že dobrih 53.000 naročnikov. Na vsakih 23 prebivalcev v Sloveniji pride že en mohorjan. Naša želja je, da naj bi prišla Mohorjeva knjiga v vsako slovensko hišo.

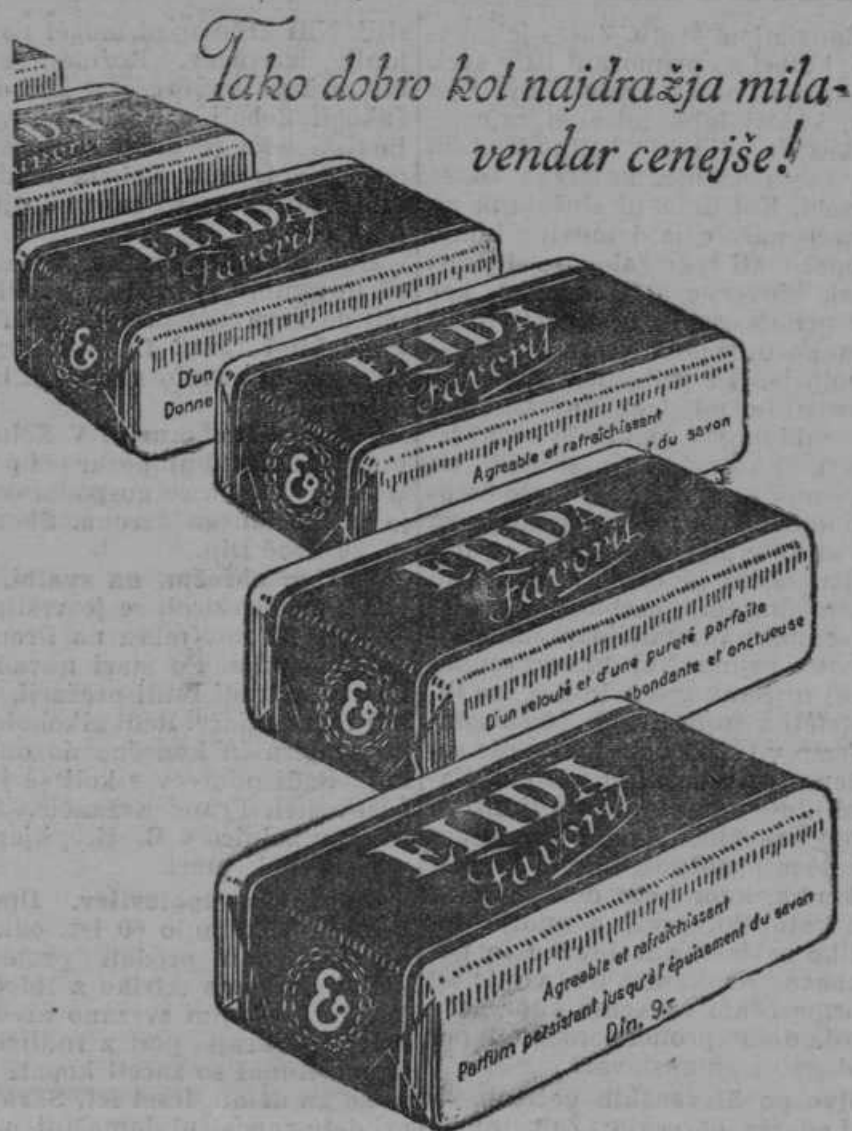
Likvidacija okrajnih samouprav. — Ministrstvo za finance je izdalo navodila za zaključno poslovanje okrajnih samouprav. Vsi zastopi zdravstvenih okrožij in okrajnih blagajn na ozemlju bivše ljubljanske in mariborske oblasti naj dne 31. decembra 1929 zaključijo svoje računske knjige, ker preneha s tem dnevom njihovo poslovanje. — Zdravstvena okrožja bivše mariborske oblasti morajo ob predložitvi obeh proračunov za bodoče leto — od 1. januarja do 31. marca 1930 in od 1. aprila 1930 do 31. marca 1931 — v zmislu uredb o samoupravnih zdravstveni službi izkazati, koliko odpade od njihovega proračuna na vsako posamezno občino.

Biseromašnik. Franc Zdolšek umrl. V St. Jurju pod Taborom je umrl v soboto 23. novembra tamošnji župnik in biseromašnik Franc Zdolšek. Rodil se je 4. oktobra 1844 na Sladki gori. Posvečen je bil 23. julija 1869. Bil je dalje časa župnik na Solčavi in načelnik

vranskega okrajnega zastopa. Njegov ponos je bila župna cerkev Sv. Jurja ob Taboru, katero je povečal in prenovil. Slovel je med tovariši in priprostimi ljudstvom po izredni bistroumnosti ter vsestranski delavnosti in umnem gospodarstvu. Spomin na blagega bisero-mašnika bo živel trajno med vsemi, ki so ga poznali, čislali ter ljubili. Svetila mu večna luč!

Kmečka predstava v mariborskem gledališču. Da tudi naši okoličani — kmetovalci proslavijo desetletnico mariborskega gledališča, se je uprava gledališča odločila, da priredi dne 15. decembra ob 15. (3.) uri popoldne kmečko predstavo. Vprizori se pretresljiva igra »Stilmondski župan«. Cene so najnižje, in sicer sedeži brez izjeme 5 Din in stojišča brez izjeme 3 Din. Ker je pričakovati, da bo gledališče razprodano, priporočamo, da posamezne korporacije skupno naroče vstopnice v predprodaji. Pišite dopisnico z natančnim naslovom »Narodno gledališče v Mariboru«.

Ljubo doma, kdor ga ima. — (Spisal Anton Polutnik.) — Teh kratkih pet besed hočem napisati naši slovenski mladini, kateri se je vzbudila misel, da bi zapustila svoje drage domače — svoj dom ter se podala po svetu po znanem izreku s trebuhom za kruhom. Kratke so besede tega naslova, toda jako važne za vsakega, posebno pa za one, kateri niso vztrajni v obrambi zoper zapeljivi-

Milo ELIDA Favorit

1437

vosti v današnjem svetu. Zares je mnogo takih, kateri so primorani iti v svet, da si zaslužijo košček kruha. Dovolj pa je takih, kateri lahko miselno zapuste domači kraj in odidejo v tujino ter tam izgubijo vse poštenje, katerega so še imeli v sebi. Kot državni služabnik na službi izven naše ožje domovine imam priliko opazovati take žalostne slučaje. Pride kak Slovenec ali Slovenka, ker pa nima priložnosti se udeležiti službe božje, jim postane dolg čas in polasti se jih domotožje. To priložnost zapeljivi svet izkoristi ter mladega človeka oamami, da pozabi na vse to, kar je kedaj lepega slišal. Tako pride v nesrečo in na sramoto svojo in drugih odpotuje osramočen domov. Posebno nevarno je za dekleta, za katera je današnji svet najnevarnejši. Zato bi priporočal vsem slovenskim fantom, posebno pa dekletom, da se dobro premislijo, predno nastopijo pot v tujino. Naj dobro preudarijo, zakaj in čemu gredo in kaj vse jih more doleteti v tujih krajih. Naša mladina ne sme v tujini delati sramote sebi in celemu slovenskemu narodu, kateri se odlikuje z značajnostjo ljudstva in z lepoto pokrajine. Tudi v domačem kraju je dovolj možnosti, da si zasluži košček kruha, kdor hoče delati. Poleg tega mu katoliška društva nudijo dovolj prilike za lastno izobrazbo in pošteno zabavo. Na koncu teh vrstic še enkrat priporočam vsakemu kdor hoče v tujino, da dobro prouči pomen teh pet besed gornjega naslova.

Divjaštvo po Slovenskih goricah. — Od Sv. Lenarta poročajo: Žalostni so pojavi, ki so nastopili letos vsled nezmerne zauživanja opojnih pijač, posebno pa šmarnice. Dne 13. oktobra so se stekli fantje v Drvanji in je bil pri tem ustreljen Bratuša Franc. Dne 1. novembra pa je pri Sv. Juriju v Slov. goricah Zajec Rudolf naravnost zaklal Horvata Jakoba z mesarskim nožem. Dne 15. novembra pa je v Elblnovi gostilni v Cogetincih prišlo med pijanimi pivci do prepira, v katerega poteku je Rožman Franc zabodel Žebula Jakoba z nožem v želodec, da je dva dni pozneje umrl. Dne 17. novembra je bil v gostilni Janeza Krajnc v Zgornji Voličini ples. Vsled razsajanja pijanih fantov je bil ustreljen Najdenik Feliks. — Podivjani fantje so navalili na hišo imenovanega gostilničarja, razbili vrata ter oddali 20 strelcev proti hiši, vsled česar je gospodar v skrajni sili rabil orožje in zadel prej imenovanega fanta. Tedaj štirje smrtni slučaji v kratki dobi v šentlenarskem sodnem okraju. — Vsekako bodo morale oblasti resno vzeti v pretres, ali se naj še dovoli nadaljnje pridelovalanje in točenje strupene pijače — šmarnice, ki ni samo škodljiva zdravju, ampak je tudi povzročila toliko pobojev. Istotako bi se naj omejile dovolitve navadnih plesov po gostilnah.

Uboj v silobranu. — Fr. Rozman iz Ivanjske gorice pri St. Lenartu v Slov. goricah je stopil v Elblovo krčmo, kjer je hotel počakati na tovariša, da bi šla skupaj domov. V krčmi so bili vinjeni fantje, ki so začeli Rozmana izzivati in ga skušali zaplesti v pretep. Hotel je čelo pobegniti iz krčme, a mu niso pu-

stili. Niti krčmar ni mogel pomiriti pijanih izzivačev. Rozman je potegnil nož iz žepa ter prerezal žilo dovodnico Jakobu Žeboli s Hrabrovskega vrha. Razven tega je dobil fant še sunek z nožem v trebuh. Žebola je drugi dan umrl, Rozmana so zaprli trojiški orožniki.

Hud pretep v Framu. V nedeljo dne 17. novembra je prišlo v gostilni v Framu do krvavega pretepa med pijanimi kmetskimi fanti. Iz bitke, kjer se je streljalo in suvalo z noži, je izšlo 7 ranjencev.

Požar v Prekmurju. V Selu v Prekmurju je izbruhnil požar pri posestniku Oškoli. Zgorela so gospodarska poslopja iz neznanega vzroka. Škodo cenijo na 20 tisoč Din.

Smrten obračun na svatbi. V Župelevcu pri Brežicah se je vršila v nedeljo dne 17. novembra na Premelčevem domu gostija. Po stari navadi so prišli zvečer tudi fanti prežarji, ki so dobili razne pijače. Radi alkohola je došlo do prepira in končno do obračuna s koli. Radi udarcev s koli se je zgrudil nezavesten Franc Kržančič. Odpeljali so ga v bolnico v Brežice, kjer pa je že v pondeljek umrl.

Znamenita ugotovitev. Dne 16. novembra je minulo 60 let, odkar je bil dogotovljen in predan prometu Suez kanal, ki spaja Afriko z Rdečim morjem in je z njim zvezano Sredozemsko morje po krajši poti z Indijskem Oceanom. Kanal so začeli kopati leta 1859 in so ga delali deset let. Skraja so bili pri delu zaposleni domačini, od katerih jih je pa zelo veliko pomrlo. Morali so najeti delavce od drugod. Prišlo je veliko Hrvatov iz Primorja, ki so bili zaposleni predvsem pri razstreljevanju skal. Posebno se omenjata dva Hrvata: Frančiškan Paško Vučetič iz Bosne, ki je kanal blagoslovil. Drugi Hrvat je bil neki Lončarič iz kraja Selce. Temu so poverili nalogo pri slovesni predaji kanala vodnemu prometu, da je razstrelil zadnjo skalo, ki je ločila oba morja. Prejel je za ta posel lepo nagrado 60 ducatov. Zaslužil si je pri kanalu toliko, da je postavil denarne temelje znameniti družini primorskih Lončaričev.

Panama. Večkrat čitamo po časopisu: To je Panama škandal, Panama goljufija itd. Panama je morski kanal, ki je zgrajen med Severno in Južno Ameriko in je bil izročen prometu nekoliko pred svetovno vojno. Prvotna odaja del je bila v rokah podjetij, ki so pomeverila velikanske svote. Od tega časa pravijo vsaki večji pomeverbi: Panama.

Eden največjih lopovov pod ključem. Pariški policiji se je posrečilo, da je spravila na varno enega največjih lopovov, katerega so zasledovale že nekoliko let vse evropske države. V najbolj razkošnem delu Pariza si je najel krasno stanovanje. — Upisal se je pod imenom Corrigan iz Irske. Z njim je bila njegova ljubica, neka francoska plesalka. Na tega tička je postala francoska policija pozorna na opozorilo iz Londona. Elegantnega gospoda so vtaknili pod ključ in je prišlo na dan, da je začel s svojimi goljufijami že pred

vojno, ko je oškodoval za težke svote trgovce po južnem Francoskem ter v Egiptu. Corrigan je načeloval leta 1922 armadi 10 tisoč mož upornikov v Mehiki. Postal je tamkaj posestnik srebrnih rudnikov ter petrolejskih vrečev. V Mehiki je živel uprav knežje življenje. Leta 1926 je že bil v Londonu, kjer so mu postala tla prevroča in se je preselil v Belgijo v Brüssel. Iz Belgije so ga izgnali radi goljufij in se je zatekel v Francijo, kjer je igral ulogo družabnika velikega petrolejskega podjetja. Pomeveril je rumunskemu veleindustrialcu svoto 50 tisoč frankov. Iz Francoskega je krenil v kvartopirsko mesto Monte Carlo, kjer je zapustil pomeverbo 40.000 fran. Zopet ga je najti v Londonu, kjer ogoljufa Angleža za 615 tisoč frankov. Se prepelje v Ameriko in izvabi iz ameriških družin raznega nakita za 100 tisoč frankov. Njegova zadnja žrtev je bil Anglež za 650 tisoč frankov. Ob aretaciji je izpovedal, da je hotel izvesti v Parizu zadnje goljufije in se nato lotiti čisto mirnega življenja.

Stoletnica. Te dni je minulo sto let, odkar je prišel črni frak za gospode kot običajna večerna moda. Poprej so se oblačili nobel gospodje za boljše prireditve v vseh mogočih barvah.

Rimska ladja na dnu Nemi jezera. V našem listu smo že opisovali, kako se je lotil Mussolini osuševanja Nemi jezera v Albanskih gorah pri Rimu, da bi dvignil raskošni rimski ladji. Izmetavanje vode je stalo ogromne svote. Danes je ena ladja popolnoma iznad vode ter osnažena. Dolga je 30 metrov, široka 10. Ladja je od zunaj obita s svinčenimi ploščami, a znotraj je iz lesa, ki je preperel. V sredini ladje so bili svojčas veslači. Površina je morala biti kar najbolj bogato ter razkošno opremljena. Na sredini je bil baldahin s cesarskim prestolom. Od vsega domnevanega bogastva niso našli nič, ker so že to bogznaj kedaj poprej znosili na površje razni potapljači. Ob straneh ladje so še sedaj pritrjene umetniško izdelane orjaške glave levov ter volkov, ki so držale nekoč verige. Čisto trhlo izkopino hočejo ohraniti na licu mesta, ker pri prevozu bi se sesula v prah. Od vseh strani se vozijo radovedneži, ki si ogledujejo starino, ki pa nikakor ne nudi prvotno domnevanega ter zaželenega utisa. Bajno krasno Nemi jezero bodo pustili na pol izsušeno, kakor je sedaj. Ako bi hoteli vanj napeljati vodo kot nekda, bi to stalo težke milijone. Na kratko opisana zgodovinska znamenitost je bila zgrajena pod rimskim cesarjem Kaligulo (37—41 po Kristusu). Skraja je vladal precej dobro, kmalu se je udal domišljavosti, da je bog, ki se je udajal najbolj razuzdanemu življenju. Zapravljal je državno bogastvo in moral bogatejše ljudi, da se je polasčal njihovega premoženja. Ubila ga je lastna telesna straža. Da bi pokazal svoje božanstvo, si je pustil zgraditi na Nemi jezeru dve ladji, v katerih so ga prevržali v največjem sijaju, razkošju ter podivjanostih. Po njegovi smrti sta se ladji potopili in so ju poprei gotovo izropali.

DRUŽINSKA PRATIKAza leto
1929se dobiva povsod
1415za ceno
Din 5

Najcenejši ljudski koledar!

Cerkev se porušila. V italijanske mestu Bologna se je zrušila 21. novembra krog poldne kupola skoraj nove krasne cerkve, ki je posvečena presv. Krvi. Pozidana je bila od znamenitega stavbenika kot nekaj prav posebnega. — Stavba je bila tako nesrečno zgrajena, da so bila popravila kaj kmalu potrebna. Zgoraj omenjenega dne se je začel najprej luščiti omet, ki je zadel dva duhovnika. Ta sta še pravočasno opozorila ljudi, da so se odstranili iz cerkve. Posrečilo se je še, odnesti Najsvečejše iz cerkve, nakar se je sesula v notranjščino ogromna kupola. Pri nevarnem zrušenju je bil težje ranjen majhen deček.

Najboljše zdravilo. V premogokopnih revirjih grofije Kent na Angleškem je bila v zadnjih mesecih živahna komunistična agitacija med premogokopnim delavstvom. Vneti agitatorji so vabili delavstvo v komunizem in mu slikali Rusijo kot idealni delavski paradiž. — Vodstvo dotičnih podjetij pa je prišlo na izvirno idejo. Dvojico izmed največjih agitatorjev je na lastne stroške poslalo v Rusijo, naj se na mestu prepričata, kako se godi ruskemu proletarijatu. Slučajno — vzeli jima niso potnih listov, kakor je običajno pri tujcih, — sta imela popolno svobodo kretanja in sta po mili volji mogla obiskovati rudnike in priti v stik z delavstvom. Tako sta videla stvari, ki drugače tujcem ostanejo prikriti. Ob vrnitvi sta svojim tovarišem na Angleškem v najbolj črnih barvah naslikala delavske razmere v Rusiji.

Od vran napaden. V parku poljskega glavnega mesta Varšava se je zgodil te dni ta-le slučaj: 17 letni dečko Ivan Kasiner je splezal na drevo in je hotel razdreti staro vranje gnezdo. Naenkrat se je spustila nad drevo cela jata vran in napadla fanta. Napadeni se je spustil z vrha drevesa, a je obtičal med vejami. Vrane so dobile priliko, da so mu obdelale glavo s trdimi kljuni. Na pomoč so poklicali požarno brambo, da je rešila fanta, ki je bil nevarno okljuvan po celem telesu, a najbolj po glavi. Morali so ga prepeljati v bolnišnico.

Za kaj uporabljajo v Ameriki stare avtomobile? Velika nadloga za Zedinjene države so stari — obrabljeni avtomobili. Ako se občine ne pobrigajo, da jih odstranijo, ležijo kar na kupih zunaj mest. V nekem njujorskem okraju so sklenili, da bodo zasuli z 10 tisoč starimi avtomobili majhno jezero, ki je že dolgo v napotje prometu.

Nekateri se pretepajo pred poroko, drugi po poroki, — tretji pred in po. Na sodišče v New Yorku je v solzah prihitela 19 let stara Alice Drummond in zahtevala od sodnika, da ji izda takoj razporočno spričevalo. Še ko je govorila,

je pridrvel za njo njen mož, in začel se je prizor, ki je bil sicer zanimiv, katerega pa sodnik kot mož miru ni smel trpeti. Komaj sta se namreč zagledala, sta si skočila v lase, in pričel se je pretep, ki bi delal čast najbolj proslulim handitom. S pomočjo stražnika ju je sodnik razmiril, da je nato slišal potek njunega zakonskega življenja. Poročila sta se pred dobrim tednom. Oba sta priznala, da sta se že pred poroko na svojih ljubezenskih sestankih večkrat završala, a tedaj je še Billy vedno prvi odjenjal. Po poroki pa je prišel do prepričanja, da imata žena in mož enake pravice, in je pričel na ženine udarce krepko odgovarjati. To je pa seveda bolelo in ženica se je zatekla po pomoč k sodniku.

Rusi ljubijo »vodka«. Po statistiki, ki jo je izdala protialkoholna liga v Moskvi, se popije v Rusiji na leto za 750 milijonov dolarjev žganja in vina, tako, da pride na vsakega prebivalca približno 89 dolarjev na leto. Ta liga je tudi vplivala na vlado, da bo v prihodnjih letih izdala dovoljenja za izdelavo opojnih pijač le za 105 milijonov galonov, namesto dosedanjih 237 milijonov, češ, da je v deželi dovolj stare zaloge, ki bo krila potrebe v prihodnjih petih letih.

Streljanje ljudi v množinah. Kje pa še ubijajo danes ljudi v celih skupinah? Kje drugje kakor v boljševiški Rusiji, kjer so prelili od prevrata do danes cele potoke človeške krvi. Ruski sovjetski mogočnjaki se še do danes niso umirili, ampak utrjujejo svoje vladarsko stališče z ognjem ter mečem. Sedaj so se vrgli med drugim na iztrebljenje korupcije, katero so zasejali sami. V mestu Astrahan se je vršila v zadnjem času obravnava proti 129 obtožencem. Trgovci so podkupljali uradništvo. Zadeva je prišla na dan. 14 trgovcev in uradnikov je bilo ustreljenih, vsi drugi so bili obsojeni na več letno ječo. V Moskvi je bilo obsojenih ter takoj ustreljenih več generalov, ki so bili obdolženi, da so delovali proti politiki ter gospodarstvu sovjetov. V južni Rusiji, na Krimu in ob Kaspiškem morju je na stotine kmetov na zatožni klopi, ker so se uprli boljševiškim zahtevam. Kazen za pretežno večino bo — krogla. Nikdar še ni bila kakšna ogromna pokrajina kakor je Rusija, preplavaljena s krvjo ter grozodejstvi, kakor je boljševiško carstvo skozi več nego 10 let.

Junaški oče. John Matijevich v Chikagu, strojevodja po poklicu, se je nahajal v kleti svoje hiše, ko je v kuhinji nad njim eksplodirala petrolejska pečica, ki jo je hotela zakuriti njegova žena. Mož je takoj odhitel v kuhinjo, ki jo je našel že vso v ognju. Rešil je najprej svojo ženo, na kateri je že gorela obleka, nato je šel nazaj skozi ogenj po enajstletnega sinčka. Požar pa se je tako hitro razširil, da ni mogel več v hišo, da bi rešil tri male hčerke, ki so spale v zibelkah in ki so zgorele.

Primarij Dr. Jos. Benčan, specialista za ženske bolezni in porodništvo, ordinira od 17. novembra v poslopiju firme Scherbaum, Trg Svobode 6, Maribor. 1439

Pohvala Slovencev.

Kakor poroča vrlo glasilo krščansko mislečih Slovencev v Ameriki »Amerikanski Slovenec« v svoji številki z dne 31. oktobra, je žensko društvo Marije Čistega Spočetja v Chikagi proslavilo petindvajsetletnico svojega obstoja in delovanja. Na proslavo so tudi povabili tamošnjega generalnega konzula naše države dr. Djura Kolombatoviča. V lepem govoru, ki ga je imel na generalni konzul, po rodu Srb, na tej svečanosti, je pohvalil uspešno in plodovito delovanje tega krščanskega ženskega društva, »katero je tekom teh 25 let v daljnem in tujem svetu uspelo, da obdrži čuječo narodno slovensko zavest v delo našega naroda, in to potom šole in cerkve.« S pohvalo je omenjal društveno delovanje za »širjenje narodne in verske zavesti, kajti to so edine in možne predpostavke za jačanje in vzdrževanje ljudske družbe, kar pa je zopet edina podlaga dobre in napredne države.«

Nato je na naslov Slovencev izrekel to-le priznanje: »Moram, da občudujem vaše slovenske organizacije v Ameriki, katere so vredne vse pohvale in katere v ostalem odgovarjajo vašim narodnim vrlinam, ki jih posedujete v vaši ljubljani in daljni domovini. Ako bi na srečo tudi ostala naša plemena, hrvatsko in srbsko, pokazala enako svojstvo in smisel za organizacijo, društvenost in red, bi mi Jugoslovani v Ameriki igrali zelo važno ulogo, ki bi bila dostojna naši težki prošlosti in naši boljši bodočnosti, nego li danes, ko smo tu v Ameriki, razstreseni, razcepljeni v razna verska, plemenska in strankarska društva.

*

Dolgotrajno človeškega življenja

Prvi je izračunal povprečno življenjsko dobo leta 1693 matematik in zvezdoslovec Halley. Povprečna življenjska doba današnjega človeka se giblje med 35. in 45. leti. Tretjina vseh istočasno rojenih ljudi umrje že pred 20. letom starosti, polovica jih doseže starost 40 let, petina jih doživi 70. leto in niti dva odstotka 90. leta.

Povprečna življenjska doba je v veliki meri odvisna od umrljivosti dojenčkov. Od 8. do 18. stoletja je znašala povprečna življenjska doba približno 33 let. Z izboljšanjem zdravstvenih razmer in z bojem proti umrljivosti dojenčkov se je povprečna življenjska doba v preteklem stoletju dvignila.

Za življenjsko dobo posameznega človeka je seveda v prvi vrsti važen razvoj in pa način življenja. Velikega pomena je pa tudi poklicna delavnost. Ne samo takozvani nezdravi poklici (izdelovanje strupov, nezdrav zrak v delavnicah itd.), ampak tudi hitrost in način dela vpliva na življenjsko dobo. Neugodne so razmere pri pripadnikih gostilniškega obrta in v industrijah, v katerih se predelujejo strupene snovi ali v katerih posamezni deli telesa posebno močno trpe. Neugodne so razmere tudi pri poklicih z nerednim, raz-